

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandaal 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
Postmottak@oed.dep.no

Deres ref.

Deres kontaktperson

Vår ref.
2013/33-350.5

Vår kontaktperson
Anne Kolstad

Dato
17.1.2013

Hørings svar fra Norsk Ornitologisk Forening - konsekvensutredning i åpningsprosess for petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen

Vi viser til henvendelse fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 15/10-12, hvor det gis anledning til å komme med kommentarer knyttet til konsekvensutredning i åpningsprosess for petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen. Norsk Ornitologisk Forening (NOF) ønsker med dette å svare på høringen. Med utgangspunkt i våre vedtekters § 2 Formål, ser NOF det som sine viktigste oppgaver å arbeide for

1. Å verne naturen, særlig fuglelivet
2. Å fremme interesse for og bedre kunnskapen om fuglene og deres livsmiljø

Dette er utgangspunktet for vårt engasjement bl.a. når det gjelder oljeutvinning i nordområdene. Våre synspunkter gjelder hensynet til naturverdier generelt, men med naturlig hovedvekt på de funksjoner og verdier som gjelder fugl.

Havområdene omkring Jan Mayen er lite påvirket av forurensing og menneskelig aktivitet. Øya og områdene rundt ble vernet som naturreservat i 2010, blant annet for å sikre øya som et meget viktig leveområde for sjøfugl. Jan Mayen er et av få steder hvor samtlige seks atlantiske alkefuglarter finnes hekkende. NOF mener at betydelig økt landbasert aktivitet på Jan Mayen som følge av petroleumsaktivitet vil være lite forenelig med verneformålet og verneforskriften. Havområdene rundt Jan Mayen ble meldt inn på OSPAR-konvensjonens liste over «Network of Marine Protected areas» i 2012. Det er kjent at havområdene rundt Jan Mayen er viktige leveområder for mange sårbare arter av sjøfugl, men det er fortsatt behov for overvåkning av bestandsutvikling og reproduksjon for sjøfuglbestandene på Jan Mayen, og kartlegginger av sjøfuglenes vandringer utenfor hekketid. Det eksisterer lite kunnskap om sjøfuglenes bruk av og fordeling i havområdene.

Direktiv 2001/42/EC pålegger EUs medlemsland å gjennomføre SEA (Strategic Environmental Assessments). Dette innebærer å utrede antatte miljøkonsekvenser av planlagte planer og programmer før de vedtas, for å sikre en høy grad av miljøbeskyttelse og for å sikre en bærekraftig utvikling. I og med at havområdene rundt Jan Mayen er lite kartlagt med hensyn på biologisk mangfold og det eksisterer mangler i kunnskapsgrunnlaget stiller det

store krav til innhenting av kunnskap i konsekvensutredningsprosessen. Tidsplanen som har blitt lagt til grunn har ført til en hasteprosess hvor det ikke har vært mulig å ivareta innhenting av ny kunnskap for å bedre kunnskapsgrunnlaget. Det har for eksempel kun blitt samlet inn data fra loggerstudier fra 5 individer av lomvi og polarlomvi gjennom kun en sesong. Med så mangelfull kunnskap på viktige områder og for viktige og sårbare, dels kritisk truede sjøfuglarter, kan det ikke åpnes for oljeboring i et så viktig naturområdet. Flere av de mest truede sjøfuglartene er særlig sårbare for oljeutslipp.

Det er godt dokumentert at sjøfuglbestandene går tilbake og har hatt sterk nedgang det siste tiåret, men årsakene til dette er ennå ikke tilstrekkelig klarlagt. Næringssituasjon og sviktende næringstilgang, særlig i hekketiden, er viktige deler av problemkomplekset, og likeledes antas at dette igjen kan ha sammenheng med klimatiske faktorer, men samtidig er det uklart i hvilken grad menneskapede påvirkninger i tillegg har kompliserende og forsterkende effekter. Dette vil også gjelde for den fulle forståelse av hvordan petroleumsaktiviteten i havområdene virker inn. Det haster å få kartlagt hvilke faktorer som fører til bestandsnedgang hos de ulike sjøfuglbestandene og hvilke tiltak som kan settes inn for å snu de negative trendene. Når sjøfuglbestandene er svekket er de ekstra sårbare for andre påvirkninger, noe som burde tilsi ekstra varsomhet fra forvaltningen. Åpning for økt petroleumsaktivitet i nord vil medføre en tilleggsbelastning, men konsekvensutredningen gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere hvilke konsekvenser dette vil medføre for ulike arter og bestander.

I vurderingene av akuttutslipp i KU er modelleringene og analysene kun basert på eksisterende kunnskapsgrunnlag knyttet til forekomstene av hekkende sjøfugl på Jan Mayen i vår og sommersesongen. Dette betyr at forekomster på åpent hav og forekomster på Jan Mayen utenom hekkesesongen ikke er inkludert i analysegrunnlaget. NOF støtter Direktoratet for naturforvaltning (DN) sine vurderinger om at bedre data på sjøfugl og bedre metodikk for beregning av oljedrift og miljøkonsekvenser i iskantsamfunnene kunne medført andre og høyere utslag i miljøkonsekvenser. I tillegg er det lagt til grunn mye lavere rater enn det som har vært vanlig på norsk sokkel for øvrig. Likevel gir resultatene uvanlig høye miljøkonsekvenser, og sjøfugl er den ressursen som slår høyest ut i analysene. En annen svakhet ved KU er at sannsynligheter for ulike hendelser som kan medføre utslipp av olje ikke er omtalt.

Det er store utfordringer ved å skulle bygge opp en fungerende oljevernberedskap for petroleumsaktivitet i områdene rundt Jan Mayen, i dag finnes hverken utstyr eller infrastruktur som gjør dette mulig. Oljevernberedskapen her skal altså bygges på framtidens teknologi. NOF stiller seg bak DN's konklusjon angående oljevernberedskap ved Jan Mayen: «Vi anser mulighetene for å drive tilstrekkelige skadebegrensende beredskapstiltak ved utslipp i korte avstander fra Jan Mayen som svært begrenset og utfordrende. (...) Til tross for at det kan utvikles strategier som i fremtiden vil kunne håndtere deler av utslipp i isfylte farvann, så antar vi det fremdeles vil være store utfordringer og store vanskeligheter med å utvikle en beredskap som er tilstrekkelig og god nok i slike områder.»

Konklusjon

- NOF krever at det utredede området ikke åpnes for petroleumsaktivitet.
- NOF krever at Jan Mayen og havområdene rundt innlemmes i et varig petroleumsfritt område

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken
Generalsekretær

Anne Kolstad

Anne Kolstad
Førstekonsulent

Kopimottakere

Miljøverndepartementet, postmottak@md.dep.no
Direktoratet for naturforvaltning, postmottak@dirnat.no
WWF-Norge, wwf@wwf.no
Naturvernforbundet, naturvern@naturvernforbundet.no
Greenpeace, info.nordic@greenpeace.org
SABIMA, sabima@sabima.no
Natur og ungdom, info@nu.no
Bellona, info@bellona.no
Framtiden i våre hender, post@framtiden.no